

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
 subskrypcja 2 korony; — za dwa-
 tygodniową dostawę do domu dopłaca się
 60 halerczy;
 na prowincji:
 z jednorazową przesyłką 30 K — h 36 K — h
 z dwukrotną przesyłką 36 K — h 42 K — h
 kwartalnie . 7, 50, 9, —
 miesięcznie . 2, 50, 3, —
 W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen.
 W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Skłopiście Redakcja nie wraca.

„Dziennik Polski” — Lwów,
 plac Marjański 1. 7.
 Telefon Nr. 171.

Wydanie poranne.

Dziennik Polski

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego
 miejsce 20 halerczy.
 Za jeden wiersz petitowy w rubryce
 Nadesłane 40 halerczy.
 Drobne ogłoszenia po 3 halercze za
 słowo. Najmniejsze ogłoszenia
 30 halerczy.
 Doniesienia o ślubach, zaręczynach
 i inne prywatne komunikaty po
 Kronice za jeden wiersz petitowy
 60 halerczy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie na prowincji:
 poranny . 3 halercze 5 halerczy
 wieczorny . 8 halerczy 10 halerczy

Właściciele i redaktorowie: Dr. K. Ostaszewski-Barański i Mieczysław Schmitt.

Rada państwa.

(Telegramy „Dziennika Polskiego“)

Posiedzenie izby poselskiej.

Zajęcia z przemysłowcami cukrowymi.

Wiedeń 5 lutego. Na początku wczorajszego posiedzenia zabrał głos prezydent hr. Vetter i wskazując na poważne zażalenia, które otrzymał od prezydium izby panów w sprawie znanych zajęć i awantur w sali komisji budżetowej, wyraził ubolewanie z powodu, że kwestor widocznie mylnie wytłumaczywszy sobie słowa prezydenta i bez jego specjalnego wezwania interweniował. Prezydent ubolewa także nad tem, że wówczas także inni członkowie izby posłów w sposób nieprawny i niedozwolony wnieśli się do czynności, przysługujących tylko urzędowi kwestora. Prezydent spodziewa się, że nie powtórzą się więcej takie sceny, uplabiające godności izby posłów.

Kwestor poseł Walz zaprotestował z kolei przeciw nazwaniu jego zachowania się nieprawym; opisał sceny z sali komisji budżetowej i starał się usprawiedliwić swą interwencję powołaniem się na zdecydowane oświadczenie prezydenta i na wywołane tem wzburzenie. Mowca zaznacza z naciskiem, że do członków izby nie stosował wezwania, by opuścili salę.

P. Erler oświadcza, że postępowanie jego podczas zajęć w sali komisji budżetowej wywołane było oburzeniem za zachowanie się „baronów cukrowych.” Mowca nie żałuje słów, których wówczas użył. Gdyby był wiedział, że także członkowie izby panów brali udział w zerwaniu, byłby ich wyłączył od swego wezwania.

Wnioski naglące.

Wszecznicy uczynili naglący wniosek w sprawie rozporządzeń, odnoszących się do podatku cukrowego, a wydanych na mocy §. 14. Interpelacja uzyskała dostateczne poparcie.

Z kolei zabrał głos wszecznik p. Hannich celem uzasadnienia nagłości powyższego wniosku.

Posel Eldersch (socjal.) poparł nagłość wniosku, którą jednak w głosowaniu odrzucono.

Wnioski i interpelacje.

Między interpelacjami, wniesionymi na wczorajszym posiedzeniu, znajduje się interpelacja p. Bazylego Jaworskiego (Rusina) do prezydenta ministrów, jako kierownika ministerstwa spraw wewnętrznych, w sprawie postępowania starosty w Starym Samborze względem języka ruskiego; dalej interpelacja p. Knubika i tow. (lud. pol.) w sprawie wyborów do rady gminnej w Poryszu (pow. żywiecki).

Odpowiedzi na interpelacje.

Prez. ministrów dr. Körber odpowiedział następnie na szereg interpelacji; między innymi na interpelację p. Ellenboga w sprawie niejakiego Jaromy Dudyka; p. Krempe w sprawie Abrahama Broda, wypadku, jaki się zdarzył u niego parobkowi i należnego odszkodowania rodzinie parobka; na interpelację dra Danielaka i tow. w sprawie wizy austriackiej na paszportach rosyjskich.

Na interpelację p. Pernerstorfera co do rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19 listopada 1902, tyczącego się nadzorowania towarzystw, mających cele asoku-

racyjne, która to sprawa narobiła wiele hałasu i wywołała liczne zgromadzenia demonstracyjne robotników, odpowiedział p. prezydent ministrów, że rozporządzenie owo odnosi się do stowarzyszeń, które dopiero utworzone zostaną na zasadzie wzajemności, a nie dotyczy stowarzyszeń już istniejących. Gdyby podwładne organa fałszywie zrozumiwały to rozporządzenie, to rząd nie omieszka błędu sprostować. Tem samem dr. Körber odpowiedział na interpelację posłów Wilhelma i Albina Hannicha, dodając, że reforma ustawy o stowarzyszeniach ubezpieczeniowych jest już przygotowana. W każdym razie nie może być mowy o jakimś ścieśnieniu czy to praw warstwy robotniczej, czy to ogólnych praw obywatelskich co do stowarzyszeń, a więc także co do stowarzyszeń zapomogowych, opartych na zasadzie z r. 1867.

Na interpelację p. Fressla prezjd. ministrów powołał się na kilkakrotnie swe zapewnienia, że rząd usunie i wszelkimi sposobami do rozporządzania środkami stara się zawsze o zapobieżenie brakowi pracy i skutkom jego ekonomicznym, jak socjalno-politycznym. Tak więc i w tym roku, wobec ogólnej depresji przemysłowej, rząd uczynił wszystko, co było w jego mocy i pospieszył z pomocą przez możliwie największe zamówienia. Minister powołał się przytem na znane już z dzienników daleko idące postanowienia rządu.

Min. oświaty dr. Hartel odpowiadał na interpelację p. Weiskirchnera co do stosunków na weterynarji wiedeńskiej, dalej na interpelację p. Gessmana co do traktowania katolickich stowarzyszeń akademickich przez uniwersytety w Czerniowcach i w Gracu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Zmiana regulaminu izby.

P. Fuchs (centrum) uzasadniał wniosek w sprawie zmiany regulaminu izby.

Wskazywał, że prawie cała izba jest przekonana o konieczności zmiany. Kto dba o powagę parlamentu, ten musi się oświadczyć za taką zmianą jego regulaminu, która by umożliwiła izbie poselskiej prawidłową pracę. Dzięki dotychczasowym praktykom przedłożenia rządowe nie mogły być przekazywane komisjom, a 9 posłów było wstanie zająć izbę przez 49 godzin bez przerwy. Mowca kończy apelem do izby, aby przyjęła jego wniosek.

Dr. Lueger wskazywał, że ostatnia obstrukcja 9 radykalów czeskich jest najlepszym argumentem za zaostrzeniem regulaminu, drugim zaś argumentem jest dzisiejszy porządek dziejny, zawierający cały szereg pierwszych czytań rządowych. Wedle ustawy przedłożenia rządowe muszą być przekazane komisji, więc wszelkie rozprawy przy pierwszym ich czytaniu w pełnej izbie są właściwie bez sensu. Nieprawdą jest jakoby stronnictwo mowcy wystąpiło z wnioskiem na rozkaz z góry. Wprawdzie na pewnej uroczystości dworskiej wystąpiono z podobnym żądaniem, ale stronnictwo chrześcijańsko-socjalne już przedtem wniosek swój uchwaliło. Zresztą jeżeli góra żąda czegoś pożytecznego, to nie ma żadnego nieszczęścia, jeśli to zostanie uchwalonem. (Żywe oklaski u chrześcijańsko-socjalnych — i nowa utarczka słowna pomiędzy dram Luegerem a socjalistą Schuhmeierem).

Wniosek niniejszy nie ma żadnej ukrytej myśli, jedynym jego celem jest: uczynić parlament zdolnym do pracy. Stronnictwo chrześcijańsko-socjalne żąda więc wyboru osobnej komisji, która by się zastanowiła nad tym jedy-

nym środkiem ratunku dla parlamentaryzmu austriackiego. (Okłaski u chrześcijańsko-socjalnych).

Pp. Pommer (niem. lud.) i Krempe (pol. lud.) zrzekli się głosu dla uzasadnienia podobnych swoich wniosków.

Hr. Palffy (feud. szl. czes.) przypominał, że wniosek on uczynił był swój jeszcze na pierwszym posiedzeniu bieżącej sesji, a uczynił go bez żadnych ubocznych, partyjnych celów, jedynie dla udowodnienia, że stronnictwo jego jest zwolennikiem zdrowego parlamentaryzmu.

P. Noske (niem. post.) wskazywał, że wniosek jego zamierza zapobiedz nadużywaniu nietykliwości poselskiej do atakowania osób stojących poza parlamentem. Mowca zastrzegł się co do intencji wniosku dra Luegera.

Dr. Pernerstorfer imieniem socjalnych demokratów przyznał, że reforma regulaminu jest niezbędną, zastrzegł się jednak przeciw propozycjom dra Luegera, które by oznaczały zgnicenie mniejszości. Za takim wnioskiem socjalni demokraci nigdy nie oddadzą swych głosów.

Dr. Gross (niem. post.) również widzi w tem konieczność, jest jednak zdania, że wina obecnych niemożliwych stosunków spoczywa nie tylko w samym regulaminie, ale w jego stosowaniu i w zamachach prezydium na powagę parlamentu. Od szeregu lat, zdaniem mowcy, popiera się konieczności państwowe, korzystne dla Słowian, na koszt interesów niemieckich. Wnioski o zmianę regulaminu należałoby przekazać obszernej komisji z 48 członków, tak, ażeby nawet najmniejsze klubiki mogły być w niej reprezentowane.

P. Zazvorka (czeski agr.) oświadczył się przeciw zmianie regulaminu.

P. Derschatta (niem. lud.) oświadcza, że stronnictwo jego, wobec nadzwyczajnych stosunków, jakie w izbie od pewnego czasu panują, uznaje konieczność zmiany regulaminu i gotowe jest przylączyć się do wyboru komisji. Zmiana regulaminu nie powinna jednak naruszyć równouprawnienia i powinna być daleką od myśli, by ewentualnej mniejszości zupełnie odebrać wszystkie prawa. Mowca jest zdania, że ostrzejsze stosowanie obecnego regulaminu zdolałoby zapobiedz wielu nadużyciom.

P. Malfatti oświadcza w imieniu Włochów, że gotowy są przylączyć się do obrad komisji, w stanowczy sposób jednak wystąpią przeciw wszelkiemu zamiarowi ograniczenia praw mniejszości.

P. Pattai (chrześc. soc.) zaznaczył, że wniosek stronnictwa chrześcijańsko-socjalnego zdążył do tego, by kwestja reformy regulaminu najpierw wzięta była pod obrady. Wobec podniesionych rozmaitych wątpliwości, stronnictwo mowcy gotowe jest wniosek odpowiednio sformułować. Poważne niebezpieczeństwo jest w tem, że stronnictwa w zasadzie zgadzają się na reformę, jednakże poszczególne stronnictwa chcą mimo to zachować możliwość obstrukcji.

Jeśli niektóre stronnictwa pragną prawdziwie poprawy stosunków, ale boją się zmory „żelaznego pierścienia,” to mowca zwraca uwagę, że Niemcy pod względem liczby dorównują przecięt w tej izbie słowiańskiej większości, ponieważ w wszelkich kwestjach narodowościowych chrześcijańsko-socjalni posłowie zawsze idą razem z innymi stronnictwami niemieckimi, co jest dostateczną rękojmią, że Niemcy nie padną ofiarą.

P. Romanek z uk wyraża zdziwienie, że

obrady nad reformą regulaminu rozpoczęto pod znakiem nie wypełnienia regulaminu, którego 14 paragraf postanawia, że przy układaniu porządku dziennego przedłożenia rządowe mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi sprawami. Mowca nie wie, przeciwko komu zmiana regulaminu ma być zwróconą. Mowca w zasadzie nie jest jej przeciwny, sądzi jednak, że reforma ta sama przez się nie przeprowadzi zmiany w parlamencie.

Należy usunąć głębsze przyczyny. A mianowicie należałoby wydać ustawę wykonawczą do artykułu 19-go ustaw zasadniczych, oraz zarządzić zmianę obecnej ordynacji wyborczej i ustanowić trybunał dla spraw wyborczych. Na sprawę zmiany regulaminu zapatruje się mowca bardzo pesymistycznie. Niektórzy z Polaków oświadczyli się za okrojowaniem regulaminu, gdyby nie można przeprowadzić reformy w drodze parlamentarnej.

Przeciw okrojowaniu musi się mowca z całą stanowczością oświadczyć, gdyż zmiany regulaminu może dokonać tylko sam parlament, jeśli wolność słowa i prawa mniejszości nie mają być ograniczone. Właśnie stronnictwo mowcy ma prawo tego się domagać, gdyż t. zw. mniejszość w austriackim parlamencie nie zawsze w istocie reprezentuje właściwą mniejszość narodowościową, jak tego dowodem ruscy posłowie.

P. Lupul (Rumun) zaznacza, że przy reformie regulaminu należy przestrzegać zasady równouprawnienia wszystkich.

P. Iro (Wszecznemiec) oświadcza, że stronnictwo jego będzie głosowało przeciw wszelkiej zmianie regulaminu, któraby male stronnictwa zdawała na łaskę większych. Mowca uważa za konieczny warunek usunięcia trudności ustanowienie języka niemieckiego wyłącznym językiem obrad w izbie.

Na tem o godzinie 9 wieczór posiedzenie przerwano.

Następne posiedzenie w piątek.

Interview z p. Ebenhochem.

Wiedeń 5 lutego. (Tel. wł.) *Zeit* zamieszcza interview z marszałkiem Austrii górnej Ebenhochem, który obecnie kandyduje do rady państwa i niezawodnie obejmie przewodnie stanowisko w klubie katolickim. P. Ebenhoch oświadczył się tak przeciw rekonstrukcji dawnej prawicy, jak również przeciw zbyt daleko idącej zmianie regulaminu. Dopóki nie nastąpi wyrównanie antagonizmów narodowych, ani o pierwszym, ani o drugim nie może być mowy. Katolickie stronnictwo ludowe przynajmniej nie przyłączy się do żadnej większości. Zbyt daleko idąca zmiana regulaminu mogłaby przyczynić się do zmajoryzowania izby przez jedną lub drugą stronę i rozbiłaby parlament, który z tak wielkim trudem zdolano uczynić zdolnym do pracy. Teraz myśleć trzeba tylko o uspokojeniu.

Zadania Czechów.

Wiedeń 5 lutego. (Tel. wł.) Dr. Pacak oświadczył imieniem klubu czeskiego, że Czesi obstają przytem, aby kilka uczynionych przez nich wniosków naglających, przyszło na porządek dzienny przed pierwszym czytaniem o konwersji renty.

Z komisji przemysłowej.

Wiedeń 5 lutego. Komisja przemysłowa obradowała wczoraj nad projektem ustawy przeciw opilstwu i postanowiła § 2 odesłać z powrotem do subkomitetu.

Komisja dla ugody.

Wiedeń 5 lutego. Dnia 12 lutego zbiera się komisja wybrana dla przedłożenia ugodynych i autonomicznej taryfy celnej. Na porządku dziennym dyskusja przedwstępna co do wstępnego działania taryfy na poszczególne gałęzie przemysłu.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Sprawy naftowe.

Wiedeń 5 lutego. (Tel. wł.) Dziś odbędzie się tu posiedzenie rady zawiadowczej Tow. akcyjnego dla przemysłu naftowego. Towarzystwo to założone jest przez austriacki Zakład kredytowy. Obecnie gal. karpackie tow.

naftowe nabyło olbrzymie tereny naftowe od firmy Syroczyński i Soka w Boryslawiu. Owoż oba te towarzystwa do spółki z rafinerją rjecką chcą rozpocząć wspólną akcję. Jest to początek wielkiej akcji, zainicjowanej przez amerykańską spółkę, dla ujęcia całego ruchu naftowego w Galicji w swoje ręce. Amerykanie nie mogą działać sami, opierają się o te trzy wielkie tow. akcyjne.

Ankieta w sprawie ruchu naftowego w Boryslawiu.

Wiedeń 5 lutego. (Tel. wł.) Ministerstwo rolnictwa rozesłało w tych dniach zaproszenia na ekspertyzę co do bezpieczeństwa ruchu naftowego w Boryslawiu.

Konwersja renty.

Wiedeń 5 lutego. (Tel. wł.) Słychać, że konwersja renty nastąpi na 375 proc.

Podróż cara do Rzymu.

Berlin 5 lutego. (Tel. wł.) *Local Anzeiger* donosi, iż car i carowa przybędą dnia 11 marca do Rzymu.

Afera księżnej Ludwiki

Genewa 5 lutego. (Tel. wł.) Giron z księżną Ludwiką przybył tu wczoraj o godzinie 1/4 1 w południe. Na dworcu oczekiwał ich p. Leopold Wöfling (były arcyksiążę Leopold Ferdynad). Pomimo inych rozmaitych wersji, nie ulega wątpliwości, że księżna opuściła Francję z obawy przed wydaleniem jej przez władze francuskie z granic Francji.

Obecnie prowadzone są rokowania, aby pozwolono księżnej widzieć chorego jej syna, ale sądzą powszechnie, iż rokowania te na nic się nie przydadzą.

Szpiegostwo na rzecz Rosji.

Lwów 4 lutego.

Z powodu, że dwie sale rozpraw na 1 piątrze zajęte, więc dzisiejsza przed jak i popołudniowa rozprawa o szpiegostwo, odhyla się w małej rezerwowej tzw. III salce pałacu sprawiedliwości w parterze. Jeżeli też ścisk w salce panuje wielki na przestrzeni barjerą oznaczonej dla trybunału, prokuratora oskarżonych i ich obrony, to to, co się dzieje na przestrzeni 6 metrów kwadratowych przeznaczonych dla sprawozdawców dziennikarskich, świadków i publiczności, uraga już wszelkim opisom.

Z okien sali, rozciąga się widok na podwórze więzienne. Z za silnie zakratowanych okien znajdującego się naprzeciw ponurego gmachu, wyglądają blade twarze więźni. Oskarżeni siedząc na ławie przed trybunałem, rzucają od czasu do czasu w tamtą stronę niespokojnym zwrokiem.

Rozprawę popołudniową zajęło odczytywanie niezmiernie długich zeznań szwagra wzgl. zięcia Fedyków feldwebel Pawluks, protokołu rewizji dopełnionej na ruchomościach osk. Bobrowskiego i mnóstwa innych protokołów, sprawozdań, listów i dokumentów, różnych sądów cywilnych, karnych i wojskowych.

Z kolei, na posiedzeniu tajnem, odczytał przewodniczący orzeczenia komendy 11 korpusu co do wagi i wartości dostarczonych Rosji przez Teofila Fedyka szczegółów, odnoszących się do budowli mających znaczenie w czasie wojny i co do papierów znalezionych u praktykanta tarnopolskiej torhowli Teofila Janowicza. Następnie, na rozprawie znowu jawnej, odczytano świadectwa oskarżonych, z których okazuje się, że z ich grona tylko osk. Jan Fedyk karany był kilkakrotnie za różne drobne przekroczenia a raz jeden przed dwudziestą kilku laty, za gwałt publiczny. Inni oskarżeni, nie byli dotychczas sądownie karani jeszcze.

Obroncy dr. Horowitz i dr. Łysiak stawiają następnie wniosek o odroczenie rozprawy i o wezwanie całego szeregu nowych świadków na różne okoliczności, trybunał jednak, w myśl wywodów prokuratora, wnioski te w całości odrzuca.

Dla wyjaśnienia pewnych szczegółów składał jeszcze dodatkowe orzeczenia i zeznania kapitan generalnego sztabu Nowotny.

R. Wierzbicki. Pan kapitan prowadził całe śledztwo wojskowe w tej sprawie, a wobec tego, że początek temu śledztwu dały zeznania Thena, czy nie przypuszcza pan kapitan możliwości, że Then, oddając się jako dezertor dobrowolnie w ręce władz austriackich, a pragnąc

okupić czemś swą dezercję skomponował lub znacznie przesadził to co mu Fedyk w więzieniu miał opowiadać. Czy nie sądzi pan, że Then kłamał?

Kap. Nowotny. Nie. Mam przekonanie że Then mówił prawdę, a utwierdziły mnie w tem jeszcze zeznania świadków przesłuchanych przy tej rozprawie, które zgadzają się z opowiadaniem Thena.

Na pytanie radcy Wierzbickiego, czy sądzi, że człowiek, który ukończył cztery klasy normalne byłby w stanie zdejnować przydatne dla sztabu rysunki i szkice z mostów i fortyfikacji, oświadcza kapitan, że to jest możliwe, gdyż po pierwsze, sztab rosyjski przed wysłaniem szpiega dobrze go wprzód poucza co i jak ma robić, a po drugie daje szpiegom ściśle określone poruczenia, takie mianowicie, jakie stopniowi ich inteligencji odpowiadają.

Na tem, postępowanie dowodowe zostało zamknięte.

Zwykłym trybem rozpraw karnych, przemawiał następnie prokurator i obrońcy. Prokurator popierał oskarżenie w całej jego rozciągłości i zażądał ukarania oskarżonych Jana Fedyka i obu Janowiczów za szpiegostwo i ułatwianie ucieczki dezertorowi, Bobrowskiego zaś za ten drugi tylko występ.

Z kolei przemawiali obrońca głównego oskarżonego Fedyxa dr. Horowitz, Berowski-go dr. Dwernicki, starszego Janowicza dr. Łysiak i młodszego dr. Lewicki.

Obroncy podnieśli, że całe oskarżenie opiera się wyłącznie tylko na własnych poufnych zeznaniach oskarżonych i sąsiedzkich małomiasteczkowych plotkach, które z muchy robią wół. A wedle prawa, nie wolno nikogo skazać bez dowodów, choćby się sam oskarżony do zbrodni przyznał.

Gdyby n. p. Fedyk — mówił obrońca jego dr. Horowitz — zgłosił się do sądu i oświadczył, że zamordował człowieka, gdyby nawet pokazywał w sądzie ślady krwi zamordowanego na swym ubraniu, sąd tak długo nie mógłby Fedyka zasądzić, dopóki nie znalazłby trupa, albo człowieka, który widział go mordującego.

Tak jest i w tym wypadku. Oskarżenia brakuje głowy, brak tu istoty czynu.

W podobny sposób przemawiali i inni obrońcy.

Narada trybunału nad wyrokiem, trwała przeszło dwie godziny. O godz. wpół do 11tej dopiero wszedł trybunał do sali i ogłosił

WYROK.

mocą którego Jan Fedyk został uznany winnym zbrodni ukrywania zbiega wojskowego z § 220 u. k. popełnionej przez to, że w r. 1891 ukrywał w swym domu zbiegłego z wojska swojego syna Teofila, za co skazuje go sąd na podstawie §. 221 i 55 u. k. na trzy miesiące zwykłego więzienia i ponoszenie kosztów postępowania karnego.

Innych oskarżonych, tj. Witolda Bobrowskiego i obu Janowiczów uwolnił sąd od wszelkiej winy i kary.

Izba sądowa.

Lwów 5 lutego.

(Kubauy w sądzie).

Wczoraj rozpoczęła się przed trybunałem zwykłym pod przewodnictwem radcy Promińskiego, ciekawa rozprawa o przyjmowanie kubanów od stron, przeciw Josefowi Lifschitzowi, oficjelowi III oddziału sądu powiatowego I sekcji we Lwowie i oskarżonym o złożenie fałszywych zeznań w tej sprawie Efraimowi Katzowi i Majerowi Klapperowi. Szczegółowe sprawozdanie z rozprawy, z powodu braku miejsca, odkładamy do popołudniowego numeru.

KRONIKA.

Djarjusz lwowski.

Czwartek 5 lutego.

Powszechnie wykłady uniwersyteckie: W zakładzie chemicznym uniwersytetu (ul. Długosza 6) od godziny 6 7 wieczorem, architekt T. Obmiński: „Architektura starożytnej Grecji“ (z obrazami świetlnymi). — W zakładzie fizycznym uniwersytetu (ul. Długosza 8) od godziny 7 1/2 8 1/2 wieczorem, prof. dr. K. J. Nitman: „Geografia

ziem polskich, część II. Litwa i Wołyń (z obrazami świetlnymi).

Teatr miejski: „Mieszczanie“, sztuka. Początek o godzinie 7 wieczorem.

Filharmonja lwowska: Koncert filharmoniczny. Początek o godzinie 7 1/2 wieczorem.

Posiedzenie rady miejskiej o godzinie 6 wieczorem.

SKŁADAJMY NA CIESZYN!

Kalendarz Czwartek (5): Agaty panny m — Dobrocha (23): Klymenta m. Wschód słońca o godzinie 7 minut 31 zachód a godzinie 4 minut 59.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciepłota + 2° R. Śnieg z deszczem.

Wiadomości osobiste. Stan zdrowia ks metropolity Szeptyckiego, coraz pomyślniejszy. Gorączka ustąpiła niemal zupełnie, choroba nerek także ustępuje, a stan ogólny — według orzeczenia dra Ozarkiewicza — zadowolający. Jeżeli nie zajdzie jakaś niespodziewana komplikacja, można się spodziewać pewnego wyleczenia.

Wydany wczoraj biuletyn opiewa: „Polepszenie pomyślnie postępuje. Pacjent coraz więcej przyjmuje pokarmów, akcja serca polepsza się stale. Temperatura wciąż jeszcze waha się ponad 37 stopni. Dr Wiszkowski.

— Do Lwowa przybył w sprawach urzędowych p. Fryderyk Wazl, radca dworu w ministerstwie rolnictwa.

Egzamin z rachunkowości państwowej złożyli przed komisją egzaminacyjną w namiestnictwie pp.: Kazimiera Landreiterówna, Marja Fiałówna i Stanisław Le Bouton.

„Ruska Besida“ i teatr ruski. W tych dniach odbyło się we Lwowie walne zgromadzenie stowarzyszenia „Ruska Besida“. Ze sprawozdania dowiadujemy się, że Towarzystwo liczy 158 członków, a majątek 3884 koron, które ulokowane w rozmaitych finansowych przedsiębiorstwach ruskich. Pozostający pod zarządem „Besidy“ teatr ruski otrzymał w ubiegłym roku od Sejmu 14 500 koron stałej, a 2000 koron jednorazowej subwencji. Pomimo to, administracja teatru wykazuje 20 koron niedoboru. Fundusz emerytalny artystów teatru wynosi zaledwie 6594 koron, z czego należy wnieść, że „Besida“ z subwencji sejmowej nie oddaje na cel powyższy żadnej kwoty, albo też bardzo nieznaczną. Prezesem Towarzystwa wybrano ponownie dra Wl. Szuchewicza.

Rewolwerek o kobietę. Dwa ślusarze warsztatów kolei państwowych, Karol Nowosielski i Marjan Żelechowski, obaj młodzi, przystojni chłopcy, zakochali się w jednej i tej samej panience i co stąd idzie, śmiertelną zapalali ku sobie nienawiścią. Przedwczoraj zgłosił się do policji Żelechowski ze skargą, że tegoż dnia rano, w chwili, gdy wychodził z domu, napadł go Nowosielski i dał doń dwa strzały z rewolweru, tak, że jedna kula przebiła mu czapkę. Wysłano bezzwłocznie agentów, w celu odzyskania niedoszłego mordercy, bez skutku jednak, Nowosielski znikł jak kamfora.

Wczoraj wieczorem dopiero zgłosił się na inspekcję policyjną Nowosielski i przedstawił całe zajście z Żelechowskim, w sposób zupełnie inny niż ten ostatni, a mianowicie jak następuje:

Dnia 2 lutego wyszedł wieczorem z wizyty od pp. Opalińskich, zamieszkałych przy ulicy Szeptyckich l. 45 i szedł do domu. Na ulicy czekał już na niego Żelechowski i zaczął znieważać go słownie, a następnie go obić. Po tem zajściu poszedł Nowosielski do domu i tego dnia nie opuszczał już mieszkania. Dopiero dnia 3 lutego, o godzinie wpół do 7 rano, chcąc się dowiedzieć dlaczego go bił Żelechowski, poszedł pod mieszkanie jego przy ulicy Sadownickiej i gdy Żelechowski wychodził, zapytał go, dlaczego go bił wczoraj. Żelechowski, nie zważając na to, że rozmawiający z nim Nowosielski trzyma w ręce rewolwer, rzucił się na niego i począł go bić po głowie. W czasie szamotania rewolwer wypalił, a wtedy uciekł Żelechowski do swego domu z powrotem, wnet wrócił jednak, uzbrojony również w rewolwer i strzelił za odchodzącym Nowosielskim, który tymczasem oddalił się był już na 30 do 50 kroków. Strzał chybił.

Tak przedstawia zajście Nowosielski, który ukrywał się przed dzień cały w łasku na Pohulance i dopiero wczoraj wieczorem oddał się sam dobrowolnie w ręce policji. Oddano go do aresztu.

Znaczne sprzeniewierzenie. Inkasent rzecznika p. Antoniego Mokrzyckiego, Henryk recte Hertz Pordes, który cieszył się bezwzględnie zaufaniem

swójgo prycaypała sprzeniewierzył na szkodę tegoż około 10.000 koron, zainkasowanych u drobniejszych handlarzy mięsa, a odbiorców p. Mokrzyckiego i usiekl ze Lwowa.

Czyniąc dalsze dochodzenia w tej sprawie, zakwestjonował wczoraj agent policji Lieblch w mieszkaniu defraudanta 33 kwity z podpisem i pieczęcią Antoniego Mokrzyckiego, których Pordes zrealizować nie miał już czasu. Kartki te opiewają na około 4000 koron. Między kwitami, znalazła się karteczka inna zawierająca następujące ołówkiem napisane słowa: „Te kartki nie są kasjerowane. Idę umierać Henryk. 3/2 1903“. Kwity, oddano uradowanemu p. Mokrzyckiemu, który cieszy się, że Pordes bodaj to mu zostawił. Szkoda ogólna p. M. wynosi więc teraz około 6000 koron.

Syn potwór. Anna Gregor, przepupka oskarżyła wczoraj w policji 19-letniego syna swojego Stanisława o to, że razem ze swą kochanką, napadł na nią i razem ze swą kochanką bił ją, kiedy zaś upadła na ziemię, kopął ją nogami. Wysłani żołnierze policyjni, sprowadzili wyrodkę na inspekcję, a stąd po spisaniu z nim protokołu, odstawiono go do więzienia.

Zmartwienia hakatystów poznańskich. Niemcy poznańscy biadają, że starszym cechu ślusarskiego, obrany został Polak Biskupski w miejscu dotychczasowego starszego, Niemca Jandera. Cech liczy 61 członków, przeważnie Polaków. Kasjerem również wybrano Polaka. Także w innych cechach, gdzie Polacy mają większość i gdzie dotychczas Niemcy byli na czele, chcą Polacy swoich kandydatów przeprowadzić.

Jeszcze jedna defraudacja. Z Torunia umknął bankier Hermenegilda Cocchi, zdefraudowałszy 150.000 lirów. Przed ucieczką nalepił oszust kartkę na drzwiach z zawiadomieniem, że zamyka lokal z powodu choroby.

Rozbicie kasy. W Temeszwarze rozbili złodzieje rumuńską kasę oszczędności „Corona“, w której między innymi zasjadował się depozyt rumuńskiego stow. pogrzebowego. Sprawców szukają.

W Petersburgu zmarł w wieku lat 35 ksiądz Tukisz, proboszcz kościoła św. Katarzyny, jedyny kaznodzieja lotewski.

Ucieczka notariusza. Ze Sztutgardu zbiegł notariusz Mayer, przywódzca partji niemieckiej i kandydat do sejmu, zabrawszy z sobą 150.000 marek. Przypuszczają, że dopuścił się na swej pupilce zbrodni przeciwko moralności i z obawy przed karą „wyjechał“.

Ładni konsulowie. W Stanach Zjednoczonych Ameryki, nie bardzo się liczą z tem, kogo mianują konsulami. Najgorzej rzecz ta przedstawia się w Meksyku, w małych miastach. I tak zdarzyło się tam, że jeden z konsulów zastawił flagę amerykańską za 25 centymów, aby sobie kupić wódki. Inny musiał uciec ze swej posady, bo go kryminalnie ścigano. Jeszcze inny był uwikłany w proces o kradzież węgla z kolei, a jednym nakoniec zmarł w szpitalu na delirjum pijackie.

Nieszczęśliwe miasto. Z Andżianu donoszą że liczba tych, którzy zginęli podczas trzęsienia ziemi w dniu 16 grudnia r. z., dochodzi do 10.000. Urzędowanie wiadomo o 5000 ofiarach. Ludność miejscowa niechętnie mówi o liczbie ofiar, utrzymując, że straty są milionowe, a niewiadomo, czy dadzą wynagrodzenie? Wszyscy starają się wpłynąć na tubylców, aby łatwiej znosili nieszczęście, że domysły ich są bezpodstawne.

Podziemne uderzenia w Andżianie bywają niekiedy dość silne i dają się zauważyć prawie codziennie, zwłaszcza dało się uczuć wstrząśnienie w nocy z 19 na 20 stycznia b. r. w Uzgegu, około 90 wiorst odległym od Andżianu. Potworzyły się rysy w domach. Mieszkańcy porzucili szałki i osiedli w szałasach.

W ostatnich dniach spadły tam śniegi i nastaly mrozy, które czynią okropnem położenie mieszkańców. Dzieci marzną z zimna i umierają setkami.

Deputacja czeska u ministra handlu. Wiedeń. (Tel. wl.) P. Pacak był wczoraj u ministra handlu ns czele deputacji z Kralowego Hradcu, która prosila ponownie ministra, o przeniesienie z kredytu na budowę dróg wodnych, kwoty 16 400.000 na regulację Łaby. Minister w odpowiedzi zaznaczył iż uznaje tę konieczność i kwotę żadaną przeniesie. Dodał, że najbardziej interesowany w jej sprawie burmistrz m. Wiednia, dr. Lueger, dał się przekonać i godzi się już na przeniesienie kredytu. Widocznie zmiana w zapatrywaniu dra Luegera, nastąpiła wskutek oświadczenia ministra w komisji, że jeżeli kwota na budowę kanału

wyczerpaną zostanie, to rząd domagać się będzie nowego kredytu.

Choroba króla Edwarda. Berlin. (Tel. wl.) Do *Local Anseigera* donoszą z Londynu, iż krąży tam pogłoska, że stan króla Edwarda jest groźny. Choroba króla nie była niespodzianką, lecz lekarze taili wszystko, jak za pierwszym razem przy chorobie króla.

Londyn. (Tel.) Nadworny biuletyn stwierdza polepszenie się stanu zdrowia królewskiego.

Groźne pożary. Berlin. (Tel. wl.) W śródmieściu zgorzał pięciopiętrowy budynek, użyty w całości na fabrykę. Jeden z robotników spalił się na węgiel sześciu tak się poparzyło, iż leży bez nadziei życia, 12 jest lekko ranionych.

Budapeszt. (Tel.) Pałac nowojorskiego stowarzyszenia ubezpieczeń, stoi w płomieniach. Cały dach iat zniszczony, a pożar przedostał się już do pomieszczeń 4 piętra. Okolicznym domom zagraża poważne niebezpieczeństwo. Cała straż ogniowa pracuje nad zlokalizowaniem ognia.

Budapeszt. (Tel.) Pożar w pałacu nowojorskim powiodło się z trudem zlokalizować. Spienią doszczętnie tylko dach. Szkoda znaczna. Z ludzi nikt nie zginął.

Napad szaleństwa. Berlin. (Tel.) Sejmcałno demokratyczny poseł Agster dostał wczoraj w gmachu parlamentu napadu szaleństwa i strzelił do siebie z rewolweru. Naturalnie jednak nie zrobił sobie nic złego, gdyż przedtem powykreczał kule z naboju. Agstera odstawiono na klinikę psychiatryczną.

Dział ekonomiczny.

— Z kolei. Dostawa i ustawienie zapór, czyli barjer kolejowych na częściowej linii Lwów-Sambor kolei państwowej Lwów-Sambor galicyjsko-węgierska granica krajowa. Dostawa i ustawienie zapór, czyli barjer kolejowych na częściowej przestrzemi Lwów-Sambor państwowej linii kolejowej Lwów-Sambor galicyjsko-węgierska granica krajowa, została oddaną przez dyrekcję budowy kolei w Wiedniu na podstawie wyniku przeprowadzonej dnia 30 grudnia 1902 rozprawy ofertowej, firmie „Stefan von Götz & Söhne“ w Wiedniu.

Wiedeń 4 lutego. (Giełda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na wiosnę od 7 54 do 7 55, na maj-czerwiec od — do —; żyto na wiosnę od 6 80 do 6 81, na maj-czerwiec od — do —; kukurydza na maj-czerwiec od — do —; owies na wiosnę od 6 29 do 6 30; rzepak na styczeń-luty od — do —, na sierpień-wrzesień od — do —; olej rzepakowy na styczeń-kwiecień od — do —. Usposobienie silne. Pochmurno.

Budapeszt 4 lutego (Giełda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogr.). Pszenica na kwiecień od 7 47 do 7 48; żyto na kwiecień od 6 53 do 6 54; owies na kwiecień od 6 06 do 6 07; kukurydza na maj od 5 92 do 5 93; rzepak na sierpień od 11 70 do 11 80. Oferty na pszenicę mierz. Giełda kupna słaba. Usposobienie oziębłe. Pogoda piękna.

— Sprawozdania z targu zbożowego na Kleparzu.

Kraków 3 lutego. Płacono: pszenicę białą od 8 — do 8 40 kor., czerw. od 7 90 do 8 35 kor., żółtą od 7 90 do 8 35 koron, żyto od 7 15 do 7 60 koron, jęczmień browar. od 6 75 do 7 25 koron, na kaszę od 6 10 do 6 30 koron, owies 6 25 do 6 70 koron, rzepak od — do — koron, koniec. czerwony — do — koron, biały — do — koron, kukurydza — koron. Wszystko za 50 kilogramów.

Wiedeń 4 lutego. Zamknięcie giełdy o godz. 2 m. 30. Akcja austr. Zakładu kredyt. 698 75, Akcje węg. Zakł. kred. 746 50, Akcje Anglobanku 277 50, Akcje Unionbanku 548 —, Akcje Laenderbanku 409 75, Akcje Bankvereinu 476 50, Akcje Bodencredit 955 —, Akcje g. l. Banku hipotecznego —, Akcje kolei państw. 695 —, Akcje kolei połudn. 58 —, Akcji tramw. lit. a) —, lit. b) —, Akcje kolei Elbe 455 —, Akcje kolei Północnej 5580, Akcje kolei Czerniowieckiej 586 —, Akcje Alpijny 398 50, Akcje Rima Muranu 494 —, Akcje pragskiego Towarzystwa żelaznego 1660 —, Akcje fabryki browar. 344 —, Akcje tureckiej tytoniowa 358 —, Oblig. węg. ind. 99 65, Renta majowa 100 80, Austr. renta koron 101 60, Węgierska renta koron 99 60, 56 l. listy Tow. kred. ziemsk. 98 50, 4 prez.

listy Banku kraj. 100'—, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 103'—, 4 proc. listy Banku hipot. 99'— 4 i pół proc. listy Banku hipot. 101'90, 5 proc. listy Banku hipot. 111'—, 4 proc. Gal. oblig. propis. 100'10, 4 proc. Gal. pożycz. kraj. z 1893 r. 100'10 4 proc. pożyczka m. Lwowa 97'—, Losy tureckie 128'—, Marki 117'12, Rubla 952'75

Wiedza 4 lutego Kurs giełdy i bankowej.

Losy a) procentowa Austr. zakł. kr. z obli p. z r. 1880 3 proc. 268'75; Austr. zakł. kr. z obpr. z r. 1889 3 proc. 265'—; Tow. tegi. na Dn. naju 100 zł. m. k. 4 proc. —; Uragulow. Dn. naju z 1.701 100 zł. 5 proc. 283'—; Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 257'75; Pożyczka rozbals prem. po 100 fr. 3 proc. 88'—; Tureckie obl. prem. kolej. po 400 fr. 123'— **b)** busprocentowa Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł. 19'50; Zakł. kredyt. dla h. i p. po 100 zł. 445'—; Clary 40 zł. m. k. 183'—; Pożyczka m. Insubruku 20 zł. 86'—; Losy m. Krakowa 20 zł., 75'—; Pożyczka m. Lublany 41 zł. 73'—; Ofan 40 zł. 180'—; Palfy 40 zł. m. k. 179'50; Czerw. krzyża austrj. tow. 10 zł. 55'60; Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 28'25; Losy fund. ars. Rudolfa 10 zł. 74'—; Salma 40. zł. m. k. 235'—; Pożyczka saleburska 20 zł. 76'—; Pożyczka St. Genois 40 zł. m. k. —; Losy komunalna m. Wiednia z 1874 roku 437'—

Wiedza 4 lutego. (Giełda tawarowa). Cukier surowy od k. 21'45 do —. Tendencja spokojna. Nafta galicyjska od k. 27'— do 29'—. Tendencja niezmienniona. Spirytus od koro. 38'60 do —. Tendencja zadowolająca

Berlin 4 lutego. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 220'50, Staatsbahn 149'25, Disconto Comandit 197'75, Berlińskie Tow. kred. 162'40, Laura 217'75, Boshumery 184'75, Kolej połud. wsechodno-pruska —, Ruble za gotówkę 216'25, Kolej warszaw. wied. 184'50, Kolej m. Warszawy Śródziemnego 92'50, Kolej Meridionale 139'25, Losy tureckie 134'—, Renta włoska —, Harpener kopalnie węgla 173'25, Kolej Marienb. burg-Mlawka —, Konsolidacja 338'50, Lombardy 15'90, Kolej Henry 106'50, Niemiecki bank narodowy 122'—, Kanada Profexed 135'60; Akcje tegiugi hamburskiej 102'70; Warszawa krótka (Kurz Warschau) —

Berlin 4 lutego. Austrj. banknoty 85'40, spirytus —

Frankfurt 4 lutego. Austr. teca 220'50; Kolej państw. —; Laura 217'30 Disconto 197'75; Alpiay —

Paryż 4 lutego 3% renta 100 05
— 30 05.

NEKROLOGJA

†
Cyryl Ponpowski

kucharz

po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zmarł d. 4 lutego br. przeżywszy lat 78

W głębokim smutku pogrążona żona, dzieci i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół, znajomych i pobożnych chrześcijan na obrzęd pogrzebowy, który się odbędzie w piątek dnia 6-go lutego b. r. o godzinie 3 po południu z domu żałoby ulica Szpitalna 1. 34 na cmentarz Janowski.

Lwów dnia 4 lutego 1903.

„Concordia“ A. Kurkowski.

†
Teresa Dworkowska

wdowa po nauczycielu ludowym

przeżywszy lat 80, zmarła po długich a ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami dnia 4go lutego b. r.

Pogrzeb odbędzie się w piątek dnia 6go lutego 1903 r. o godzinie 3 po południu z domu żałoby przy ulicy Sykstuskiej 1. 13 na cmentarz Łyczakowski do grobowca rodzinnego, na który w smutku pogrążone dzieci i rodzina krewnych, przyjaciół i znajomych zapraszają.

Lwów dnia 4 lutego 1903

„Concordia“ A. Kurkowski.

†
Andrzej Pacholec

rzeźnik masarz

członek stow. Kasy chorych rzeźników, masarzy itd. opatrzony św. Sakramentami, zmarł po długiej a ciężkiej chorobie, dnia 4 lutego br. w 31 roku życia.

W smutku pogrążona wdowa z córką i rodziną zapraszają krewnych, przyjaciół, znajomych i kolegów na obrzęd pogrzebowy, który się odbędzie w piątek dnia 6 lutego b. r. o godzinie 3 popołudniu z domu żałoby przy ul. św. Michała 1 8 (Zamarynow) na cmentarz miejscowy.

„Concordia“ A. Kurkowski.

Drobne Ogłoszenia

po 3 halercze za słowo. Najmniejsze ogłoszenie 35 hal

Rutyuowana nauczycielka udziela lekcyj fortepianu najnowszą metodą po 4 złr. miesięcznie. Wiadomość: ulica Kurkowa 4, parterna lewo.

Cenny muzyk, zarazem stroiciel i nauczyciel gry na fortepianie, który grywa także na wieczorkach karnawałowych, poleca się wzięciom szanownej publiczności. Blizsza wiadomość pod literami B D. ulica Dominikańska 9, II. piętro, drzwi 9 na lewo.

Factony w najnowszym fasonie, nowe i używane poleca fabryka powozów Lickendorfa, ul. Żulińskiego 4. Firma otrzymała zaszczytne odznaczenie na ostatniej wystawie politechnicznej w dziale wynalazków. Cenniki gratis.

Klacz radowiecka, półkwi arabskiej, piąty rok, do sprzedania. Lwów, ul 29 Listopada 1. 50.

Panna inteligentna, szatynka, nauczycielka, z braku znajomości, pragnie poznać mężczyznę na staowisku Lwów, poste rest „Dama pikowa“.

Ubezpieczenia życiowe we wszelkich wypadkach ze skutkiem przeprowadza Fach pocztowy 55, Lwów.

Wypożyczalnia książek i nut KÖHLERA Batorego 28, miesięcznie 50 i 30 ct. Nowości wszystkie obficie Katalogi.

Bracia Tercjarze św. Franciszka, ul. Kleparowski. l. 15. zajmują szczególnie w porze zimowej, ubogich pracą przy wyrabianiu mebli giętych z surowego materjału (opilowywanie, politurowanie, wyplatanie i składanie). Meble te są starannie i trwale zrobione, sprzedają się po przystępnych cenach. Wózek transportowy, albo nboże dzieci z przytulisk zabierają na żądanie i odnoszą meble do naprawy, albo nowe zakupione.

Słowniczek obcych wyrazów około 10 000 wyrazów obcych i łacińskich przysłów i sentencji w polskiej mowie używanych, wraz z ich dokładnem objaśnieniem. Do nabycia we wszystkich księgarniach w oprawie za cenę 75 ct. Za nadesłaniem przekazem 90 ct. wysyła franco Księgarnia STANISŁAWA KÖHLERA Lwów, ul. Batorego 28, 67

Na paszki! znatomity SMALEC bezwonny, oraz MARMOLADĘ morelową, malinową i melange poleca najtaniej handel korzenny Leonarda Soleckiego, Lwów, Batorego 2.

Wydawca i odpowiedzialny za redakcję: Adam Krajewski
Papier z fabryki czerlańskiej.

Z drukarni M. Schmitta i Sp pod zarz. St. Piotrowskiego.

Monna Vanna

w życiu codziennem.

(7n) Czy w owej nocy, spędzonej w namiocie Prinziwalle, Monna poświęciła honor swój i męża swego dla uratowania Pizy, czy też wódz oblegającej armji nie nadużył swego stanowiska wobec niej? W chwili gdy pytanie to w dramacie Maeterlincka nabiera głównego znaczenia, widzowie wiedzą, że szlachetny Prinziwalle uszanował kochaną kobietę, lecz okoliczności w dramacie są tego rodzaju, że nikt w Pizie nie chce, ani nie może wierzyć w zaparcie się Prinziwalle. Genjusz poety wynalazł ten konflikt. Czy w istocie wynalazł? Nie, tylko zużytkował, gdyż istotnie on w rzeczywistości życiu o wiele częściej niżby się wydawać mogło.

W Rouen niedawno odbył się proces przeciw malarzowi Syndou, oskarżonemu o zamordowanie bankiera Davida. W procesie tym wyłonil się również problemat Monny-Vanny, chociaż w okolicznościach zupełnie odmiennych, a sąd narodu, reprezentowany tu przez przysięgłych, wypadł zupełnie w tym duchu, jak sąd Pizańczyków w utworze Maeterlincka. Bankier Dawid znieważył malarza Syndou'a, podejrzewając go o nieodpowiednie zachowanie się wobec jego córki, której udzielał lekcje malarstwa. Syndou, mszcząc się za zniewagę, zabił go. Tak przynajmniej twierdził przed trybunałem i tego faktu trzymała się obrona, a nawet wszyscy prawni funkcjonariusze w tym procesie.

Istniały wprawdzie silne poszlaki, że Syndou był kochankiem pani David i morderstwem popełnil z nienawiści do rywala, jednak, z uwagi na brak dowodów, trybunał umyślnie pomiął tę kwestję, by nie kompromitować oficjalnie

honoru kobiety. W tem jeden z przysięgłych prostacki Normandczyk, rozdarł tę zaslonę delikatności osłaniającej honor pani David i ze zupełnym spokojem postawił nagle pytanie: — Chciałbym wiedzieć kiedy i jak oskarżony został kochankiem pani David? — To naiwnobrutalne pytanie rozstrzygło o wyroku przysięgłych. Nie mogli już, wobec istniejących pozorów uwierzyć w niewinność p. David, mimo wszelkich z jej strony protestów i zasądził Syndoua, nie za czyn popędliwy doznana zniewagą, wywołany, lecz za z góry obmyślaną wielce karygodną zbrodnię.

Wyroki takie są w życiu towarzyskiem nader częste, zwłaszcza gdy nie idzie o zbrodnię lub morderstwo. I jest to łatwo zrozumiałe. Widzimy, że w życiu tyle winy istotnej ukrywa się w pozory niewinności, iż trudno już uwierzyć w niewinność tam, gdzie zewnętrzne pozory przemawiają za winą. Oto inny przykład z życia:

Pewna młoda para urządziła sobie życie na wielkiej stopie, opierając się na znacznych dochodach męża. Nagle jednak stosunki zmieniły się, dochody uszczupliły się znacznie i dawny tryb życia stał się ciężarem. Zdarzyło się jednak, że uczciwy i szlachetny przyjaciel męża zaofiarował swą pomoc, odnajął część obszernego mieszkania i użył swego kapitału. Nikt z interesowanych nie miał przytem ubocznych myśli, lecz młoda kobieta jest piękna, przyjaciel młody, towarzystwo nie wątpi o tem, że między niemi istaiaje karygodny stosunek. — Monna Vanna!

Pewien młody adwokat napisał sztukę, w której występuje młoda, z zalotności swej znana aktorka. Autor bywał na próbach, sztuka miała powodzenie; autor nie szczydził jej należytej grzeczności, lecz miłość żony ustrzegła go od niebezpiecznych sidła aktorki. Zdarzyło się je-

dnak wkrótce, że adwokat z przyczyn, od sprawy tej zupełnie niezależnych, znalazł się w splotach pieniężnych — i wnet najlepsi przyjaciele jego twierdzili z przekonaniem, że adwokat majątek swój złożył w ofierze nowoczesnej Frynie. Tu nie ma wprawdzie Monny Vanny, ale jest natomiast Prinziwalle.

Hiszpański dramaturg Echegaray przedstawił w swym dramacie „Galeotto“ tę naiwno-okrutną żądę spotwarzania, właściwą towarzystwu. Spotwarzanie to wynika zazwyczaj jako naturalna, logika z faktów i nie brak mu czasem humoru. Świadczy o tem np. następująca historia, która zdarzyła się pewnemu studentowi nawycieczce odbytej z kilkoma kolegami w okolicy Meranu.

Podczas wycieczki tej zatrzymali się wszyscy parę dni w małej, wiejskiej gospodzie. Piękna, hoża kelnerka tej gospody była przedmiotem koperczaków wszystkich studentów, z których jednak nie wyszczególniała żadnego. Po kilku dniach zdarzyło się, że jeden z młodych ludzi, nie poszedł z kolegami na przechadzkę popołudniową, gdyż miał napisać list do rodziców. Gdy wieczorem zeszł się z kolegami, ci przyjęli go z wesołością i żartobliwymi wyrzutami. Dla nich było faktem niewątpliwym, że list był tylko wymówką, a popołudnie zeszło na romansowaniu z kelnerką. Daremnie student protestował, w interesne prawdy i honoru dziewczyny; koledzy śmiali się tylko i każdy z nich zapewniał, że w danych okolicznościach uczyniłby to samo.

Kelnerka w Meranie była w tym wypadku Monną Vanną!

Któż nie potrafiłby z własnego doświadczenia przytoczyć podobnych przykładów, a jednak wszyscy prawie uchylamy czoła przed potęgą pozorów!